

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 3957

(13) U

(51) 7 A01K5/02

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ИНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ВІБРАЦІЙНИЙ ДИСКОВИЙ ДОЗАТОР СИПУЧИХ МАТЕРІАЛІВ

1

2

(21) 2004042611

(22) 06.04.2004

(24) 15.12.2004

(46) 15.12.2004, Бюл. № 12, 2004 р.

(72) Сиротюк Валерій Миколайович, Хімка Степан
Миколайович, Сиротюк Сергій Валерійович(73) ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІ-
ВЕРСИТЕТ(57) Вібраційний дисковий дозатор сипучих мате-
ріалів, який містить бункер, телескопічний регулюю-

вальний циліндр, робочий орган та кроковий дви-
гун, який **відрізняється** тим, що привід виконують
електромагнітним, якір якого разом із стержнем і
диском чи конусом робочого органа здійснює кру-
тильно-коливальний рух, причому жорсткість сте-
ржня робочого органа і момент інерції обертових
частин утворюють систему, яка коливається в ре-
жимі, близькому до резонансного.

Корисна модель відноситься до галузі сільсь-
кого господарства і призначена для дозування
сипучих матеріалів, наприклад, комбікормів для
нормованої годівлі тварин.

Найбільш близьким за технічною суттю до ко-
рисної моделі, яка пропонується, є дозатор сипу-
чих кормів (патент України №52059, МПК
A01K5/02, опубл.16.12.2002р.; Бюл. №12), що міс-
тить бункер, телескопічний регулювальний ци-
ліндр, робочий орган та кроковий двигун. Недолі-
ками відомого дозатора є: висока металоємність,
трудність обслуговування і ремонту, викликана
складним приводом, а саме, наявністю обертового
валу і муфти, а також значні затрати енергії на
привід крокового двигуна.

В основу корисної моделі поставлено завдан-
ня створити вібраційний дисковий дозатор сипучих
матеріалів, який забезпечував би рівномірність і
точність дозування, довговічність, зниження мета-
лоємності, простоту в обслуговуванні і ремонті й
зменшення затрат енергії.

Поставлена задача вирішується тим, що у віб-
раційному дисковому дозаторі сипучих матеріалів,
який містить бункер, телескопічний регулювальний
циліндр, робочий орган та кроковий двигун, згідно
з корисною моделлю, привід виконується елект-
ромагнітом, якір якого разом із стержнем і диском
чи конусом робочого органа здійснює крутильно-
коливальний рух, причому жорсткість стержня ро-
бочого органа і момент інерції обертових частин
утворюють систему, яка коливається в режимі
близькому до резонансного.

Такий тип дозатора дає змогу точно дозувати

сипучі матеріали, є неметалоємним, простим в
обслуговуванні і ремонті, значно зменшує витрати
енергії за рахунок того, що привід здійснюється
електромагнітом, який не потребує багато енергії і
складного приводу, а коливання системи в режимі
близькому до резонансного також дозволяє змен-
шити енергетичні затрати.

На Фіг.1 зображена схема вібраційного диско-
вого дозатора сипучих матеріалів, де 1 - бункер; 2
- телескопічний регулювальний циліндр; 3 - сте-
ржень робочого органа; 4 - підшипник; 5 - робочий
орган (диск); 6 - якір електромагніта; 7 - електро-
магніт; h - зазор між бункером 1 і робочим орга-
ном 5; d, l - діаметр і довжина стержня; D - діа-
метр диска 5; ω_d - кутова швидкість диска
дозатора.

На Фіг.2 показана зміна коефіцієнта підсилен-
ня β залежно від відношення частот W/P при різ-
них значеннях коефіцієнта демпфірування γ .

Працює вібраційний дисковий дозатор наступ-
ним чином (Фіг.1). У бункер 1 на робочий орган 5
засипається сипучий матеріал, що дозується, при-
чому він не витікає через існуючий між ними зазор
h, оскільки матеріал розсипається під кутом при-
родного відкосу і не виходить за межі робочого
органу 5, який жорстко прикріплений до стержня 3
робочого органа 5, обмеженого підшипником 4. Під
час урухомлення робочого органа 5 електромагні-
том 7 за допомогою якоря електромагніта 6, який
кріпиться до робочого органа 5, він здійснює кру-
тильно-коливальний рух, тим самим руйнуючи кут

(13) U

(11) 3957

(19) UA

природного відкосу сипучого матеріалу. Матеріал витікає за межі диска з подачею, яка залежить від параметрів руху (частота струму, амплітуда) і геометрії робочого органу. Регулювання витікання матеріалу проводиться також зміною зазору h між робочим органом 5 та телескопічним регулювальним циліндром 2.

Для зменшення затрат енергії на привід вібраційного дозатора сипучих матеріалів забезпечується його робота в режимі близькому до резонансного, тобто коли відношення кругової частоти змінної напруги ω до кругової частоти вільних коливань P диска 5 дозатора близьке одиниці. На Фіг.2. видно, що при різних значеннях коефіцієнта демпфування γ коефіцієнт підсилення β зростає при наближенні відношення кругової частоти змінної напруги до кругової частоти вільних коливань P робочого органу 5 дозатора до одиниці.

Коефіцієнт демпфування γ визначається за виразом:

$$\gamma = \frac{n}{p},$$

де n - параметр, що залежить від моменту тертя корму по поверхні диска, моменту інерції диска та кутової швидкості диска, c^{-1} ;

p - кругова частота вільних коливань диска, c^{-1} .

Коефіцієнт підсилення можна знайти за виразом:

$$\beta = \frac{G \cdot d^4}{D^4 \cdot l \cdot h \cdot \rho_M \cdot \left[\left(\frac{G \cdot d^4}{D^4 \cdot l \cdot h \cdot \rho_M} - \omega^2 \right)^2 + \frac{64 \cdot \omega^2 \cdot D^2 \cdot H^2 \cdot g^2 \cdot f}{9 \cdot h \cdot \rho_M \cdot G \cdot d^4} \right]},$$

де ω - кругова частота змінної напруги, підведеної до котушки електромагніта, c^{-1} , $\omega = 2\pi \cdot f$,

тут f - частота змінної напруги, $f = 50$ Гц;

p - кругова частота вільних коливань диска, c^{-1} ;

G - модуль пружності другого роду (модуль зсуву), Па;

D - діаметр диска, м;

d, l - діаметр і довжина стержня, м;

f_T - коефіцієнт тертя корму по диску;

g - прискорення вільного падіння, $m \cdot c^{-2}$;

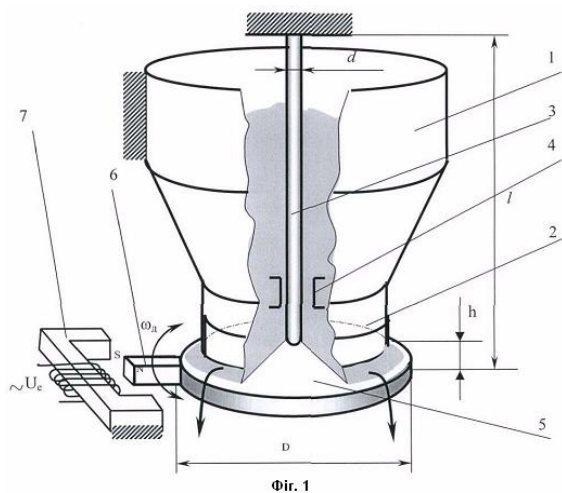
H - висота корму у бункері кормороздавача, м;

ρ_K і ρ_M - густина корму і матеріалу диска, відповідно, $kg \cdot m^{-3}$.

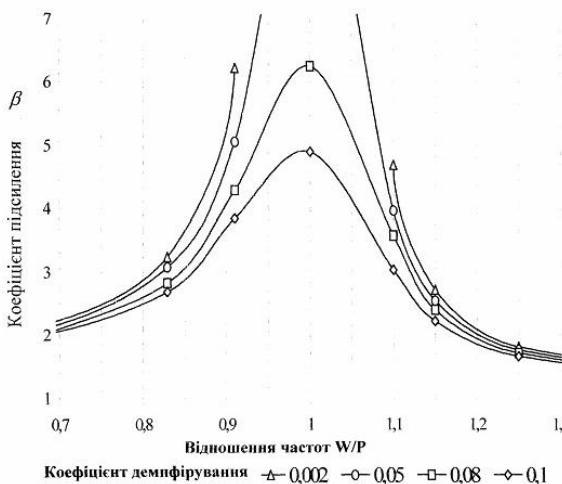
Кругову частоту вільних коливань диска можна знайти за виразом:

$$P_D = \sqrt{\frac{G \cdot d^4}{D^4 \cdot l \cdot h \cdot \rho_M} - \frac{16 \cdot D^2 \cdot H^2 \cdot g^2 \cdot \rho_K^2 \cdot f_T^2 \cdot l}{9 \cdot h \cdot \rho_M \cdot G \cdot d^4}}.$$

Такий вібраційний дисковий дозатор сипучих матеріалів дає змогу рівномірно і точно дозувати, зменшує металоємність, простий в обслуговуванні і ремонті, а також дозволяє значно зменшити витрати енергії на привід.

Фіг. 1

Фіг. 2